

k. Opz. en
en van Drie-
van Reenen,
an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

correspon-

Vulpen niet
men, maar
bijkomst
een ouder-

beaanden
en toen Ds.
oelen was.
en? Wel
te meer als
stond dan
at m. i. ver-

an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

correspon-

Vulpen niet
men, maar
bijkomst
een ouder-

beaanden
en toen Ds.
oelen was.
en? Wel
te meer als
stond dan
at m. i. ver-

an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

correspon-

Vulpen niet
men, maar
bijkomst
een ouder-

beaanden
en toen Ds.
oelen was.
en? Wel
te meer als
stond dan
at m. i. ver-

an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

correspon-

Vulpen niet
men, maar
bijkomst
een ouder-

beaanden
en toen Ds.
oelen was.
en? Wel
te meer als
stond dan
at m. i. ver-

an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

correspon-

Vulpen niet
men, maar
bijkomst
een ouder-

beaanden
en toen Ds.
oelen was.
en? Wel
te meer als
stond dan
at m. i. ver-

an Dijk, A.
kenen, eene
e op heden,
naar art. 37
met behoud

Begl. Kerk.
de beschei-
de noodige
Kerkbestuur

ewone ver-
e van Wijk.

an Wijk,
n.

Ass.
Secr.
Pred.
Ouderl.

(beslissing)
b.

er.

ment, waarin Datheen Marnix verre overtreft.
Want wel is zijn verhaspen van de taal en
zijn gebruik van stoplappen ondraaglijk, maar
met dat al klinkt toch in Datheen veel meer
na van den aangerigen toon der Middelen-
sche poëzie, dan in Marnix' meer classieke vor-
men. Het zachte, soete, en tedere der toen weg-
stervende poëzie song in Datheens berijming na.
Bij Marnix daarentegen ontbreekt het poëtisch
element bijna geheel. Hij gaf letterlijk niets
dan een berijming, terwijl Datheen in zijn over-
setting song.

Zoo meen ik dus mijn oordeel te mogen
handhaven, dat juist de tegenstelling: *Datheen
song, Marnix rijmde*, scherp en niet onjuist
beider Psalmbundel karakteriseert.

En dat ik nu reeds in 1864, zij het ook op
minder juiste wijze, soortgelijke tegenstelling op
het oog had, dit blijkt duidelijk uit wat ik op
bladz. 804 schreef, maar wat niet door U werd
aangehaald:

„In taal en spelling, door melodien en gebed-
den, in geest en beleving vooral, den waarborg
der zegepraal in zich dragende, trad dus Da-
theen met zijne berijming naast die van Utenhove
op, en de kerkelijke sanctie sinds 1668 haar door
menige Synode geschonken, was slechts *sitting
en gevelg*, en geenszins oorzaak van den onge-
loofelijken opgang, dien dit psalmboek van ston-
den aan bij ons Christenvolk maakte.

„Toch waagde Marnix van St.-Aldegondse het
in 1588, eene lans met zoo geduchten tegen-
stander te breken, en in één opzicht trad hij
werkelijk met beaalt overwicht in het krijt —
hij kende *Hebreusch*, en als berijming uit het
oorspronkelijke komt dus aan zijn psalmbundel
stellig de eerste plaats toe. Bovendien erkende
Datheen zelf, dat zijne berijming hem te midden
van overstellende ambtsbegeerten in over-
groeten haast als een „ontijdige gheboorte“ was
afgeperst. Marnix daarentegen had vijf noch
tijd gespaard, om in elk opzicht aan zijne psal-
men den vollen eisch te geven, en zoo exegeti-
sch als linguïstisch de feiten rijner voor-
gangers te verbeteren. Toch was zijn duidelijk
uitgesproken toelg, om Datheen te verdringen,
te zeer een miskenning van den volksegeest en
van die taale gehelheid, waarmee het volk
een eenmaal geijkt godsdienstig gebruik vast-
houdt, dan dat het had kunnen gelukken. Trots
de ongelofelijke inspanning, die Marnix zich
zelf getroost had, en de krachtige ondersteu-
ning, die hij in staatkundige en geleidelijke krin-
gen vond, bleef het volk hem verwerpen. Wat
vroeg dat volk ook, of een enkel vers min juist
het oorspronkelijke weergaf, of een slepend
stopwoord wat sleurig achteraan kwam hinken,
of niet elke taalvorm op onbepaalde zu-
verheid bogen kon! — Het was immers
hun psalmboek, dat boek dat zij met doods-
angst soms voor het bespiedend oog ver-
borgden hadden, dat hen gesterkt had in de
ure des gevaars, en van welks bladen zij iets
van Gods geest hadden opgevangen, — en dat
boek wilde men hun rooven, op dat heilig
boek was het gemunt! Inderdaad de predi-
kanten waren slechts tolken van den volks-
geest, toen zij als een eenig man riepen: „dat
noot!“ Alleen om die omstandigheden dus
en voor het minst niet om haar innerlijk ge-
halte lag Marnix' berijming zoover bij die van
Datheen achter. Om zich zelve beschouwd was
zijne berijming zelfs eene groote schrede voor-
uit, al moet het zijn tegenstander worden toe-
gegeven, dat bij Marnix de Bijbelsche kleur
wel wat veel verwatert was.”

Mag ik, U dankzeggende voor de mij inge-
ruimde plaats in uwe kolommen, en de opmer-
king bijvoegen, dat ik uit deze anti-critiek
alteminst wil hebben afgeleid, als hadde ik
niet redelijks noch afdoende te antwoorden
op veel, dat in Uwe kolommen zoo nu en dan
te mijnen laste wordt opgenomen; maar mijn
tijd is nu eenmaal te bezet, en er wordt zoo
rusteloos van alle kanten tegen mij geschreeven,
dat mij wel niet anders, dan het aan te hooren
en stille te zijn, rest.

Dr. A. KUYPER.
Amsterdam, 4 Juni 1887.

Mogen we de *Nieuwe Sprokkelaar* ver-
zoeken, van deze tegenspraak acte te willen
geven bij haar lezers?

In een grensbladje genaamd *de Grens-
bode* no. 107, schreef Ds. H. Beuker:

„De latere gedragingen van onze doleerende
broeders, vooral van Dr. K. jegens onze kerk,
maakt de verhouding tusschen hen en ons niet
gunstiger. Dr. K. is een man die veel goed en
ook veel kwaad kan stichten. Hij moet hem
zelf hebben of hater, een van twee. Tusschen
beide staan kunt ge bij hem moeilijk. De boze
wereld zegt, dat hij zijn best doet om de Cal-
vijn der 19de eeuw te worden. Ik heb echter
van hem nog gunstiger gedachten, hoewel ik
veel van wat hij doet moet afkeuren. Hetgeen
ons vooral wantrouwen inboezemt is: a. Dat
zijlieden niet zuiver gereformeerde, maar min
meer independentisch zijn in zake de kerkre-
geering, waardoor een kerkeraad wel een advies
van een classis of van een Synodale Vergade-
ring der kerk mag aannemen als hij dat wil,
maar overigens geheel onafhankelijk op zich
zelven staat. Gij gevoelt dat daardoor de vrij-
heid en zelfstandigheid der plaatselijke gemeente
in stede van gewaarborgd te zijn, juist groot
gevaar loopt. b. Dat men met zijn beroep: „wij
scheiden ons niet af!“ werkelijk lid van de val-
sche kerk zou willen blijven. Als de Synodale
kerkbesturen het handje niet doorknopen en
hen van ambt en lidmaatschap ontzett'en, en ze
dus feitelijk afscheiden, dan zouden velen lid
willen blijven en van de Hervormde Synodale
en van de doleerende gereformeerde gemeen-
te.”

Het doet ons wel eensgins leed, dat onze
vriend en broeder Beuker zich op zulk een
wijs, buiten de grenzen, uitlaat over onzen per-
soon; maar toch, dit dragen we met lijd-
zaamheid.

Als hij echter de Doleerenden buitenaf
beschuldigen gaat, dat zij independentis-
tisch te werk gaan, veroorloofte hij ons, hem
hierop bescheidenlijk te antwoorden.

In zijn schrijven toch komen twee on-
juistheden voor, die hij wel zoo goed zal
willen zij te rectificeren.

Voor eerst toch zegt hij, dat, zoo de Syn-
odale Besturen ons niet afzett'en, wij alsdan
leden van de *Hervormde Synodale* ge-
meente zouden willen blijven.

Dit nu is niet zoo. Telkens is door ons
uitgesproken, en het wordt hier nogmaals
ten overvloede herhaald, dat wij noch met
de Haagsche Synode, noch met haar onder-
hebbende Besturen, noch met haar Kader,
iets hogenaamd meer uitstaande hebben,
noch wenschen te hebben, en dat onze
Kerkeraaden, in de plaats der Synodale

Kerkeraaden tredend, niet een nieuwe ge-
meente naast een Synodale gemeente stich-
ten, maar Kerkeraad over die zelfde ge-
meente willen zijn, waarover dusver een
Synodale Kerkeraad regeerde.

Nu staat het natuurlijk aan Ds. Beuker
vrij, om dit standpunt af te keuren; vrij
ook om te zeggen: „het is een illusie!“; vrij
zelfs om ons toe te roepen, dat we ons
door schijn bedriegen laten; maar wat hem
niet vrij staat, is, ons toe te dichten, dat
wij iets willen zouden, wat lijnrecht tegen
onzen verklaarden wil en uitgesproken be-
doeling ingaat.

Ten tweede dicht hij ons de overtuiging
toe, dat onze kerken wel een advies van
een Classis of Synode zouden mogen aan-
nemen, zoo zij dit willen, maar overigens
geheel onafhankelijk op zichzelf zouden
staan.

Ook dit is niet zoo.

Telkens is het tegendeel door ons uitge-
sproken.

Wat Ds. Beuker ons hier in den mond
legt, is steeds door ons bestreden.

Alle onze handelingen dienen er protest
tegen in.

Wij erkennen en belijden, dat de ker-
ken naar goddelijk recht geroepen, ver-
plicht en gehouden zijn, om in zake de
Belijdenis en Kerkregeering (middelmoo-
dige dingen uitgenomen) saam te vergaderen;
saam op die vergaderingen te besluiten;
en, in zooverre deze besluiten den Woorden
Gods en onze Kerkenordening conform
zijn, zich dienovereenkomstig te gedragen.

Zoo altijd, dat de macht van deze ver-
gaderingen niet in de personen ligt noch
ook uit eenig reglement vloeit; maar voort-
vloeit uit de credentia's en instructies der
Gedeputeerden.

De bovenafgedrukte credentia's kan Ds.
Beuker doen zien, dat zoo onze vaderen er
ook over dachten.

Mogen we Ds. Beuker vriendelijk uitnoo-
digen bij de Benthelmsche broeders deze
onze tegenspraak bekend te maken?

KUYPER.

Eene Hierarchie.

VII.

Als onder lieden van lagere beschaving,
de een den ander een verwijt toevoegt, en
hem b.v. de liefticheit toedruft: „*Jij bent
een gemeent!*“ dan is het bijna vaste ge-
woonte, dat de ander hem den zelf terug-
geeft met te zeggen: „*Nou, en jij dan!*“

Een antwoord, ongeveer in dien trant,
ligt dan op de spits der tong klaar.

Onder lieden van edeler ontwikkeling
daarentegen, vooral onder mannen van we-
tenschappelijke vorming, meed men dusver
zulk een bierkaai-argument, wijl men op
eenigzins min beneveld standpunt inzage,
hoe *niet* zeggend het is en hoe het onder
omstandigheden zelfs *compromitterend* wor-
den kan.

Ten hoogste heeft het ons daarom be-
vreemd, uit onderscheidene deelen des
lands te vernemen, hoe door tal van Syno-
dale dominees op de aanklacht onzerzijds:
„Uw kerkorde is Hierarchisch“, in allerlei
gesprek en op allerlei samenkomst schier
dit eenige tot bescheid is gegeven: „Vóór
1816 was het bij u, Gereformeerden, even-
eens!“

Immers redeneert men eenigzins orde-
lijk, dan springt het in 't oog, dat het er
niets toe doet, of men ook vroeger mis-
schien verkeerd liep, en dat de eenige
vraag wier beantwoording hout kan snij-
den deze is: „Is eene Hierarchie voor Chris-
tus' kerk verkeerd? En bijaldien ja, valt
het er op nahouden van Hoogere Besturen,
gelijk de Synodale Organisatie van 1816
dit doet, al dan niet onder dit Hierarchisch
brandmerk?“

Nu schijnt, en dit is reeds iets, over de
eerste vraag nog geen verschil van gevoelen
te zijn gerezen; en nog altoos stemt
men tamelijk algemeen toe, dat het woord
Hierarchisch in de kerk van Jezus Chris-
tus geen ijk, maar een brandmerk is. Al-
thans voorzover ons bekend werd, is er
nog geen enkele stem opgegaan om de Hie-
rarchie te verdedigen.

Het eenige zwakke verschijnsel, dat hier-
van viel te bespeuren, was een mallote-
rig beroep op wat te Dordrecht in 1618/19
gebeurd is.

Daar is namelijk ook een bisschop ver-
schenen; en dat nog wel op uitnodiging;
zoodat men hem ook toeliet en inhield en
met onderscheiding bejegende en naar zijn
adviezen geluisterd heeft.

„Zoo ziet ge dus wel, leidde nu een enkel
min snugger redekavelaar hieruit af, zoo
ziet ge dus wel, dat onze vaderen volstrekt
niet principieel tegen de Hierarchie waren,
en aan een vrijzinniger vorm van Kerkre-
geering slechts voorkeur gaven!“

om met dezen bisschop over zaken van
Kerkregeering te handelen, en zelfs, toen
men toekwam aan die artikelen der Geloofs-
belijdenis die van de Kerkregeering han-
delen, deze laten rusten totdat hij was
vertrokken.

Al wat onbeholpenheid uit de presentie
van dezen Engelschen bisschop heeft pogen
af te leiden, is derhalve van nul en geener
waarde; en we kunnen zonder verwijl tot
ernstiger tegenspraak overgaan.

Of zullen we ons nog ophouden bij argu-
menten als de *Haarlemsche* Kerkeraad of
Ds. Hattink onlangs in de *N. Zwolsche
Courant* ten beste gaf?

Ons dunkt dit mag niet!

Verbeeld u toch, die *Haarlemsche* Ker-
keraad schreef aan de Doleerenden aldaar,
dat niet het bedrijf der Synodale Organi-
satie dezen Hierarchischen trek vertoonde,
maar dat de echte Hierarchie bij de *Haar-
lemsche* Doleerenden school, want dat zoo tot
zijn Kerkeraad te spreken, en het zoo voor de
Reformatie te durven opnemen, dat dat nu
eens eerst recht de echte Hierarchie met
vlag en wimpel was.

Doe nu tegenover zulk een ijdel geklap
eens iets anders dan uw schouders op-
halen!

En weet ge wat in de *N. Zwolsche
Courant* stond? Het was haast nog fraaier!

Daar toch kon men lezen, hoe de Doleer-
enden ingingen tegen den Heere, dooreen
ze opstonden tegen een Synodale Organi-
satie, om bij Koninklijk Besluit opgelegd
door een koning, die „*bij de gratie Gods*“
regeerde!

Nu kan het aan Ds. Hattink niet wel
onbekend zijn, dat ook de koningen van
Frankrijk, die bij Koninklijk Besluit den Bar-
tholomeus-moord, en den krijg tegen den
Hugenoten en de herroeping van het Edict
van Nantes gelastten, ook koningen waren,
regeerende *bij de gratie Gods*.

Niet onbekend, dat ook de vorsten van
Savoye, die bij Vorstelijk Besluit zoo
schriklijk tegen de Waldenzen gewoed heb-
ben, ook vorsten waren die hun kroon van
Savoye droegen, eeniglijk *bij de gratie Gods*.

Ja, evenmin onbekend, dat voor drie
eeuwen de hertog van Alva en de Vargas
evenzeer bij Koninklijk Besluit hun last tot
uitmoording van de Protestanten hier te
lande ontvingen, en dat ook dit Koninklijk
Besluit genomen was door een vorst die
als graaf over Holland regeerde, eveneens
bij de gratie Gods.

Ds. Hattink zal ons dus moeten toestem-
men, dat dit zijn zonderling beroep *of niets*
zegt, of wel, en dat zou schriklijk zijn, dat
hij hiermee dan ook al de bovengenoemde
gruwelen voor zijn rekening neemt als wettige
bemoeiing van 's lands Overheid met
de zake van Christus' kerk.

Doch genoeg hiervan, en waartoe langer
stil gestaan bij soortgelijke ondoordacht ge-
keuvel!

Als uitgangspunt voor dit deel van het
debat mag dan aangenomen, dat men een-
stemmig is in de uitspraak, *om alle Hie-
rarchie in Christus' kerk te veroordeelen*.

Doch nu spreekt het dan ook vanzelf,
dat de tegenpartij, om zich van blaam te
zuiveren, geen ander wapen ter verdediging
mag aangrijpen, dan de levering van het
bewijs, dat de Synodale Organisatie van
1816 geen Hierarchie is.

Zij had derhalve, toen Prof. Rutgers zijn
Congres-referaat in het licht zond, waarin
hij eerst het begrip van *Hierarchie* vast-
stelde, en voorts aantoonde, dat dit begrip
volkomen paste op de Organisatie van 1816,
terstond moeten aantoonen, of wel, dat zij
definitie van het wezen der Hierarchie feil-
ging, of wel dat de aldaar vastgestelde
definitie op de Synodale Organisatie van
1816 niet toepasselijk was.

En ook, toen de *Heraut* eenige maanden
daarna het debat nogmaals opnam, en nu
in breede trekken en meer populair vorm,
dan het Congres gedoogde, nogmaals gelijk
betooft leverde, lag de tegenpartij onder de
verplichting om of aan te toonen dat de
Heraut iets voor Hierarchie uitgaaf van zulks
niet was, of wel haar Organisatie van de
verdenking, als viel ze onder deze definitie,
moeten zuiveren.

Hiervan intusschen onthield ze zich.

Ze ontleende noch het begrip van *Hie-
rarchie*, noch ook toetste ze het karakter
harer Organisatie aan de wezenstreken
van deze Hierarchie; doch maakte er zich
veel goedkooper van af, door ons of eenige
smaadwoorden tot bescheid te geven, of
wel zich te dekken met sommige practijken
van de kerkmannen der vorige eeuw.

En dit nu is een wijze van verdediging,
die geen oogenblik den toets kan doorstaan.
Wel, dit stemmen we toe, had men aldus
kunnen redeneeren: „Gij geeft toe, dat
de Kerkenordening uit den jare 1619 *niet*
Hierarchisch was. Indien ik nu aantoon,
dat mijn Organisatie met die Kerkenorde-
ning van 1619 overeenstemt, dwing ik u
om toe te geven, dat ook mijn huidige
Organisatie niet onder de verdenking van
Hierarchie vallen kan!“

Ook dit ware nog wel geen wetenschap-
pelijke verdediging geweest, maar dan toch
een debat-pleidooi *ad hominem*; waarop wij
hadden moeten zwijgen.

men dan bij de eenvoudige schare licht
gewonnen spel.

Men wete namelijk dat de Dominees-
zonde heusch niet pas met de Organisatie
van 1816 in de wereld is gekomen.

Och, die zonde is zoo oud, als er ooit in
Christus' kerk voorgangers zijn geweest. En
opdat geen leek hierbij zich vleie in zijn
voortrefelijkheid, om den steen op zijn Do-
minee te werpen, als ware deze zooveel
booser van hart dan hij, leek, is, zij er bij-
gevoegd, dat ook de Dominees-zonde in het
booze menschenhart als zoodanig ligt, en
dat er geen zondaar uit vrouwen geboren is,
of hij draagt de kiem van diezelfde zonde
in zich.

Het is de zonde van hoogmoed en heersch-
zucht, die in de Dominees-zonde slechts
haar ambtelijken vorm aanneemt, hoewel
ze, op eenigzins andere wijze, evenzoo uit-
komt bij den man der wetenschap, bij den
arts aan uw ziekbed, bij den jurist tegen-
over zijn cliënt.

Wie iets meer weet en hooger positie
heeft dan de groote menigte, staat altoos
bloot aan de verleiding, om hieraan het
recht te ontleenen, om anderen naar zijn
pijpen te laten dansen.

En dat deze algemeene menschelijke zonde
bij den Dominee nu zulk een dubbel hatelij-
k karakter aanneemt, is alleen omdat op
het heilig gebied dit misbruiken van zijn
invloed zooveel gemakkelijker gaat, en men
meestal te dien heeft met een schare die
tot verweer nog minder bekwaam is.

We denken er dus niet aan, om de Do-
minees zels in de beste dagen onzer va-
deren van de booze neiging tot deze zelde
zonde vrij te spreken. De kiem voor die
zonde droeg Gomarus evengoed in zich
als Arminius, Voetius zoowel als Episcopius,
en nooit anders is het hart van een Dominee
voor ontkiening van deze zonde bewaard
dan door genade.

Just echter omdat onze vaderen zich
hiervan ten volle bewust waren, en het ge-
vaar inzagen, dat deze zonde, die heel Rome
bedierf, ook bij hen weer zou kunnen op-
komen, hebben ze in hun Kerkenordening
juist maatregelen genomen, om het uit-
breken van deze zonde zooveel mogelijk te
keeren.

En hierin nu staat de Kerkenorde van
1619 lijnrecht tegen de Organisatie van
1816, in haar heilige karakter over, dat
beide kerkinrichtingen bestemd zijn voor
Dominees die de kiem der Hierarchische zonde
in hun hart droegen, maar dat de Kerken-
orde van 1619 al het mogelijke deed,
om de ontkiening van deze zonde der hoo-
vaardig te keer te gaan, terwijl omgekeerd
de Organisatie van 1816 er geheel op is aan-
gelegd, om deze booze kiem in het Dominees-
hart zwelg te doen opschieten.

De natuurlijke mensch in elken Dominee,
d. i. zijn vleesch, voelt zich daarom machtig
aangebroken door de Organisatie van 1816
en afgekeerd door de Kerkenordening van
1619.

Doch het kind Gods in elken Dominee weet
ook dat de Kerkenordening van 1619 beter
voor hem is, ook al bezwijkt hij in zwakheid
voor de verleiding der Synodale Organi-
satie.

Ware nu ooit eenige kerkenordening in
staat, om in volstrekten zin deze booze
zonde te onder te houden, dan zou zeer
zeker onder de vigeerende Kerkenordening
van 1619 alle Hierarchische zonde in het
Domineeshart tot op 1816 gesmoord zijn.

Nu dit echter niet kan, en een Kerken-
ordening wel instrument in 's Heeren hand
kan zijn om het kwaad te keeren, maar
niet de taak over kan nemen, die alleen
aan zijn genade is voorbehouden, — zoo is
het komen te gebeuren, dat ook onder de
Kerkenordening van 1619 meermalen en op
allerlei wijze de Hierarchische Dominees-
zonde uitbrak.

Vandaar allerlei schikkingen ook van vroeger,
die metterdaad naar de Hierarchie
heeleerden.

En het is nu op deze misbruiken en
missstanden, op deze vleeschelijke zwakhe-
den en zondige insluipselen, dat de voor-
standers der Synodale Organisatie gedoemd
zijn zich te beroepen.

Jammerlijk!

Voorgangers in Christus' kerk die ver-
schooning voor eigen zonde zoeken in de
droeve uitbottingen der zonde bij een reeds
ten grave gedaald geslacht.

DE URE DES GEDEBES.

De Vrije Universiteit is en blijft de stichting,
die het Gereformeerde volk liefheeft met al de
hede van zijn hart; waarvoor het willig zijn
offers biedt en zijn gebeden opzendt naar den
troon der genade.

leer schen verstorven. Terecht zeggen wij:
„*richten*“ verstorven. Want ze hebben zich
thans reeds door hun warme belangstelling op
die verdenking gewroken.

Middelburg zij de plaats, waar we dit jaar
vergaderen, dus besloten heeren Directeuren.
De stad, waar eens de beziende
prediking van Datheen en Carpus van den
Heere gehoord werd; waar de Gereformeerde
kerken in Synode bijeenkwamen; waar Goma-
rus en Waleus hunne collegiën gaven aan de
doorlichtige scholen, opende ook nu met
vreugde voor ons hare poorten.

En houdt ook thans de epigoon van den
Arminiaan de geestkinderen van Calvijn
buiten het kerkgebouw, in de welbekende „Schut-
tershof“ vonden de Gereformeerde een goede
plaats van samenkomst en verbeide de saam-
gestroomde schare met ongeduld het oogenblik,
waarop de redenaar, Dr. Kuyper, zou op-
treden.

„*Wat is vaderland*“ was het woord, dat
de hoogleraar ter kenschetsing zijner rede-
voering koos.

Ziehier wat we in hoofdzaak te hooren
kregen:

Oischoon, zegt de Redenaar, thans niet op-
tredend als Bedenaar van het Woord, wensch
ik toch de bezieling voor mijne toespraak te
ontleenen aan een Schriftwoord, n. l. aan Hebr.
XI : 7-16.

In den naam des Heeren bijeengekomen, zijn
wij hier niet alleen als zonen van Nederland,
maar wendt ons ook de eere, kinderen des Konin-
krijks te zijn, te hebben tweeërlei vaderland;